

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра струнно-смичкових інструментів

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної програми, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

" 25 " червня 2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових інструментів, доцент

Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

" 25 " червня 2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»
Профілізація	«Віолончель»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.2.1)
Загальний обсяг	18 кредитів ЄКТС (540 годин)
Форма підсумкового контролю	Атестаційний екзамен
Термін викладання	1-8 семестри
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ» для профілізації «ВІОЛОНЧЕЛЬ» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробник:

ЛАНЮК Юрій Євгенович – професор, завідувач кафедри струнно-смичкових інструментів

Робоча програма навчальної дисципліни «Віолончель» затверджена на засіданні кафедри струнно-смичкових інструментів

від ”_17_” _червня___ 2021 р., протокол № _11_.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих і всебічно розвинутих музикантів-виконавців що володіють специфікою віолончельного виконавства.

Основним завданням дисципліни є навчання студентів особливостям гри на віолончелі та професійному застосуванню набутих ними знань і навичок у майбутній фаховій педагогічній і виконавській діяльності.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.**Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
- ЗК2.**Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3.**Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4.**Здатність до розв'язання проблем.
- ЗК5.**Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6.**Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК7.**Здатність до критики та самокритики.
- ЗК8.**Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9.**Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
- ЗК10.**Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК12.**Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК13.**Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
- ЗК14.** Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК15.**Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК16.**Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК17.**Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК1.**Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК2.**Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчо-виконавській діяльності.
- СК3.**Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- СК4.**Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК5.**Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
- СК6.**Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- СК7.**Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- СК8.**Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- СК9.**Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- СК10.**Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК11.**Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК12.**Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК13.**Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
- СК15.**Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
- СК16.**Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- СК17.**Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

2.3 Фахові спеціалізовані компетентності

- 1.Здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на віолончелі, репетиційної роботи та концертних виступів.
2. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у виконавській діяльності.

3. Здатність взаємодіяти з аудиторією в процесі донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.
4. Здатність до поглибленого орієнтування у віолончельному нотному репертуарному матеріалі, враховуючи стильові особливості та естетичні напрямки.
5. Володіння мистецтвом виразного інтонування, різноманітними засобами звукоутворення, мистецтвом фразування, артикуляцією, штрихами, динамікою з метою створення художнього образу.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- РН1.** Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час творчо-виконавської діяльності.
- РН2.** Володіти методами та навичками ансамблевої гри / хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.
- РН3.** Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.
- РН4.** Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
- РН5.** Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
- РН8.** Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- РН10.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- РН11.** Вміти здійснювати педагогічну діяльність.
- РН12.** Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.
- РН13.** Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
- РН14.** Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами									
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс	II курс		III курс		IV курс				
						Всього	у тому числі:			Семестри									
	лекційні	індивідуальні	практичні				1	2		3	4	5	6	7	8				
	Кількість тижнів в семестрі																		
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15							
Спеціальний інструмент (віолончель)	1-7	8	8	18	540	240		240		300	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Розподіл годин та кредитів за курсами та семестрами

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	лекційні	індивідуальні		практичні
I		6	180	60		60		120
	1	3	90	30		30		60
	2	3	90	30		30		60
II		4	120	60		60		60
	3	2	60	30		30		30
	4	2	60	30		30		30
III		4	120	60		60		60
	5	2	60	30		30		30
	6	2	60	30		30		30
IV		4	120	60		60		60
	7	2	60	30		30		30
	8	2	60	30		30		30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Індивідуальні заняття

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
1 семестр			
Змістовий модуль 1. Робота над виправленням недоліків постановки.			
1	Тема 1	1. Частина твору великої форми (Соната, Концерт)	10
2	Тема 2	Твори малої форми	10
3	Тема 3	Довільний твір.	5
4	Тема 4	Дві гами, 4-6 етюдів	5
Разом			30
2 семестр			
Змістовий модуль 2. Закріплення досягнених результатів роботи над постановкою.			
5	Тема 1	Частина твору великої форми (Соната, Концерт)	10
6	Тема 2	Твори малої форми. Довільний твір.	10
7	Тема 3	Три частини поліфонічного твору	5
8	Тема 4	Дві гами, 4-6 етюдів	5
Разом			30
Всього годин			60
3 семестр			
Змістовий модуль 3. Музика Бароко.			
1	Тема 1	Твір великої форми (Соната, Концерт)	10
2	Тема 2	Концертна п'єса або 2 п'єси	10
3	Тема 3	Твір поліфонічної форми	5
4	Тема 4	Дві гами, 4-6 етюдів	5
Разом			30
4 семестр			
Змістовий модуль 4. Музика епохи Класицизму.			
5	Тема 1	Твір великої форми (Соната, Концерт); Довільний циклічний твір, самостійне вивчення. 4. 5. 2	10
6	Тема 2	Концертна п'єса або 3 п'єси;	10

7	Тема 3	Твір поліфонічної форми повністю (сюїта, соната)	5
8	Тема 4	Дві гами, 3 етюди.	5
Разом			30
Всього годин			60

5 семестр			
Змістовий модуль 5. МУЗИКА ЕПОХИ РОМАНТИЗМУ, МУЗИКА УКРАЇНСЬКИХ АВТОРІВ.			
1	Тема 1	Романтичний твір великої форми (Концерт)	10
2	Тема 2	Концертна п'єса або 3 п'єси. Довільний циклічний твір, самостійне вивчення.	10
3	Тема 3	Твір поліфонічної форми середньої складності повністю	5
4	Тема 4	Дві гами, 3-4 етюди.	5
Разом			30
6 семестр			
Змістовий модуль 6.			
5	Тема 1	Романтичний твір великої форми (Концерт)	10
6	Тема 2	Концертна п'єса або 3 п'єси. Довільний циклічний твір, самостійне вивчення.	10
7	Тема 3	Твір поліфонічної форми середньої складності повністю	5
8	Тема 4	Дві гами, 3-4 етюди.	5
Разом			30
Всього годин			60

7 семестр			
Змістовий модуль 5. Музика ХХ століття, сучасна музика; сучасна музика українських авторів.			
1	Тема 1	Сучасний твір великої форми (Концерт)	10
2	Тема 2	Віртуозна концертна п'єса або 3 п'єси ХХ століття. Довільний циклічний твір, самостійне вивчення	10
3	Тема 3	Твір поліфонічної форми високої складності повністю.	5
4	Тема 4	Дві гами, 3-4 етюди.	5
Разом			30
8 семестр			
Змістовий модуль 6.			
5	Тема 1	Сучасний твір великої форми (Концерт)	10
6	Тема 2	Віртуозна концертна п'єса або 3 п'єси ХХ століття. Довільний циклічний твір, самостійне вивчення	10
7	Тема 3	Твір поліфонічної форми високої складності повністю.	5
8	Тема 4	Дві гами, 3-4 етюди.	5

Разом	30
Всього годин	60

Самостійна робота

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
1 семестр			
Змістовий модуль 1.			
1	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
2	Підготовка до підсумкового контролю		50
2 семестр			
Змістовий модуль 2.			
3	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
4	Підготовка до підсумкового контролю		50
Всього годин			120

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
3 семестр			
Змістовий модуль 1.			
1	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
2	Підготовка до підсумкового контролю		20
4 семестр			
Змістовий модуль 2.			
3	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
4	Підготовка до підсумкового контролю		20
Всього годин			60

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
5 семестр			
Змістовий модуль 1.			
1	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10

2	Підготовка до підсумкового контролю		20
6 семестр			
Змістовий модуль 2.			
3	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
4	Підготовка до підсумкового контролю		20
Всього годин			60

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
7 семестр			
Змістовий модуль 1.			
1	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
2	Підготовка до підсумкового контролю		20
8 семестр			
Змістовий модуль 2.			
3	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
4	Підготовка до підсумкового контролю		20
Всього годин			60

**6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу. Він складається з об'єктивних та суб'єктивних факторів оцінки. Під "суб'єктивним", в даному випадку, розуміється обдарованість виконавця. Під "об'єктивним" – його ставлення до професії, що виявляється у виконанні даної програми. Базове поняття критерію оцінки – це "художнє враження", яке містить основні компоненти оціночних факторів.

Виконання оцінюється за національною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Відмінно А (90-100) – найвище художнє враження.

Високий ступінь обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання). Володіння звуком належної якості, динамікою, виявлення належного розуміння особливостей стилістики виконуваних творів, відсутність порушень у фразуванні.

Високий ступінь технічної майстерності: блискуча віртуозність, володіння звуковою палітрою, впевнене виконання напам'ять. Володіння правильною технологією виконавського процесу, штриховою технікою, технікою звукоутворення та артикуляцією

Досконале виконання програми: високий рівень складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення). Виявлення артистизму, виразовості, дотримання норм сценічної поведінки;

Високий ступінь обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання).

Висока працездатність.

Добре В (82-89), С (74-81) – добре художнє враження.

Добрий ступінь обдарованості: музикальність, артистизм, виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання).

Добрий ступінь володіння технічними ресурсами, володіння різноманітною звучністю.

Добре виконання програми: високий рівень складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Добра працездатність.

Задовільно D (64-73), E (60-63) – посереднє художнє враження.

Середній ступінь обдарованості. Відсутність будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова стабільність виконання).

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Задовільне виконання програми: середній рівень складності, зрілості інтерпретації, розуміння стилю та жанру, недостатнє професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Середня працездатність.

Незадовільно FX (35-59) – незадовільнє художнє враження
(з можливістю повторного складання екзамену або заліку)

Середній ступінь обдарованості. Відсутність будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова або недостатня стабільність виконання).

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Незадовільне виконання програми: недостатній рівень складності, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю та жанру, непрофесійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Низька працездатність.

Незадовільно F (0-34) – незадовільнє художнє враження
(з обов'язковим повторним вивченням матеріалу екзамену або заліку)

Низький ступінь обдарованості. Відсутність музикальності, артистизму, недостатня стабільність виконання. Низьке володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Низький рівень виконання програми: недостатній рівень складності, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю та жанру, відсутність виконавського мислення.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Спеціальний інструмент» (віолончель) інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на державному іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література з проблем віолончельної педагогіки і виконавства

1. Агарков О. Вибрато как средство музыкальной выразительности в игре. М.: Музгиз, 1956. – 45с.
2. Бейшлаг А. Орнаментика в музыке / А.Бейшлаг. – Москва : Музыка, 1978. – 98 с.
3. Барановський П., Юцевич С. Звуковысотный анализ свободного и мелодического строя /П. Барановский, С. Юцефович. – Киев : АН. УРСР, 1958.– 120 с.

4. Беккер Х. Техника и искусство игры на виолончели./ Х.Беккер. – М. : Музыка, 1978. – 46-156 с.
1. Беккер П., Ринар Д.. Техника и искусство игры на виолончели /П. Беккер, Д. Ринар. – Москва : Сов.композитор, 1978.– 127 с.
5. Борисьяк. А. Метод органического развития приемов игры на виолончели . / А.Борисьяк. - М.: Музгиз , 1934.- 77с.
6. Борисьяк А. Очерки школы Пабло Казальса. М., 1929. – 54 с.
7. Браудо И. Артикуляция : О произношении мелодии.
//Ред.Х.С.Кушнарьев / И.Браудо.- Л., Музыка, 1961.- 198с.
8. Броун А.Б. Очерки по методике игры на виолончели./А.Броун .– изд. 2. – М.: Музыка , 1967. – 85с.
9. Гарбузов Н. Интонационный слух и методы его развития. М. – Л., Музгиз, 1951. – 42 с.
- 10.Гинзбург Л.Л. История виолончельного искусства /Л.Л. Гинзбург. – Москва-Ленинград : Музгиз, 1950. – Кн. 1. – 510 с.
- 11.Гинзбург Л.Л. История виолончельного искусства /Л.Л. Гинзбург. – Москва-Ленинград : Музгиз, 1957. – Кн. 2. – 500 с.
- 12.Гинзбург Л.Л. О музыкальном исполнительстве /Л.Л. Гинзбург. – Москва : Сов. композитор , 1972. – 138 с.
- 13.Л. Гинзбург. Луиджи Боккерини и его роль в развитии виолончельного искусства /Л. Гинзбург. – Москва : Музиздат, 1938. – 120 с.
- 14.Григорьев В.Ю. Некоторые проблемы специфики игрового движения музыканта- исполнителя // Вопросы музыкальной педагогики . – Вып. 7. – М. : Музыка, 1986. – С. 65-81
15. Грюцмахер Ф. Технология виолончельной игры. М.: Музгиз ,1958. – 130с.
16. Гутор В. Давыдов как основатель школы. М.: Музгиз, 1950. – 48 с.
17. Давыдов К.Ю. Школа игры на виолончели. М.: Музгиз ,1958. – 115с.

18. Доброхотов Б. Бранденбургские концерты И.С. Баха / Б. Доброхотов. – Москва : Музыка, 1962. – 265 с.
19. Колокольников А. Школа игры на виолончели. – М.: Сов.композитор, 1978. – 86с.
20. Корредор Х.М. Беседы с Пабло Казальсом. Вступительная статья и комментарии Л.С. Гинзбурга. Л.: Музыка, 1960. – 58 с.
21. Полянський Ю. Нариси з методики викладання гри на віолончелі. Київ :Музична Україна, 1978. – 51с.
22. Сапожников Р. Первоначальное обучение виолончелиста. М.: Музыка , 1962. – 76с.
23. Сапожников Р. Основы методики обучения игре на виолончели. / Р.Сапожников.- Москва.: Издательство Музыка , 1967. – с.223
24. Сапожников. Школа игры на виолончели /Сапожников. – Москва, 1978.
25. Свободов В.А. Аппликатура виолончельных сюит Й.С. Баха (из опыта реставрации баховской аппликатуры) /В.А. Свободов // Исполнительское искусство: виолончель, контрабас, арфа. Сборник трудов. – Вып. 114. – М. : Изд-во ГМПИ им Гнесиных, 1986 – С. 56- 67
26. Струве Б. Вибрация, как исполнительский навык игры на смычковых инструментах. Л.: Музгиз, 1933. – 25 с.
27. Струве Б. Профилактика профессиональных заболеваний музыкантов. Л.: “Тритон”, 1935. – 42 с.
28. Струве Б.О. Пути развития юных скрипачей и виолончелистов. – М. : Музгиз, 1959. – 267с.
29. Таргонский Я. Флажолеты смычковых инструментов. М.: Музгиз , 1936. – 30 с
30. Штейнгаузен Ф. Физиология ведения смычка. М., 1904. – 46с.
31. Шульпяков О. Техническое развитие музыканта- исполнителя . – Л.: Музыка , 1932. – 90с.
32. Ямпольский А. О методике работы с учениками. – М.: Музгиз,

1968. –64с.
33. Янкелевич Ю. Педагогическое наследие. - М.: Музыка, 1959. – 64с.
34. Яньшинов А. Техника смычка. Руководство для выработки штрихов. М.: Музсектор, 1930.– 58 С.

Рекомендована література БАЗОВА

Орієнтовний семестровий програмний репертуар
дисципліни «Спеціальний клас» (віолончель)

*** Примітка:** Розподіл творів по курсах навчання та семестрах може бути зміненою в залежності від методичного бачення викладача та загального рівня підготовки кожного окремо взятого студента.

1 курс (I – II семестри)

Велика форма

Сонати, сюїти для віолончелі соло

Й.-С.Бах	-	Сюїти I, II
М.Регер	-	Сюїта I
Г.-Ф. Телеман	-	Сюїта

Сонати, сюїти для віолончелі і фортепіано

А.Аріості	-	Соната
Л.Боккеріні	-	Сонати 1, 2, 3
Ж Бреваль	-	Соната Соль мажор
Г.Ф.Гендель	-	Соната соль мінор

Концерти

Ф.-Е.Бах	-	Концерт
Й.-Х. Бах	-	Концерт
Л.Боккеріні	-	Концерт Сі-бемоль мажор
А.Вівальді	-	Концерти Соль мажор, соль мінор
Й.Гайдн	-	Концерт До мажор № 1

Камерні сонати

Й.С.Бах	-	Соната № 1
Л.Бетховен	-	Соната № 1
З.Кодаї	-	Сонатина

Варіації

О.Динов	-	Варіації на тему Генделя
А.Кореллі	-	Фолія
М.Маре	-	Фолія

Твори малої форми

Л.Аббіатте	-	Прелюдія
Й.-С. Бах	-	Аріозо
Г.Ф.Гендель	-	Арія
М.Раков	-	П'єси
М.Скорульський	-	Лярго
Д.Поппер	-	Полювання, Тарантела
Ф.Шопен	-	Етюд (тріольн.)
К.Сен-Санс	-	Аллегро аппассіонато

2 курс (III – IV семестри)

Сонати, сюїти для віолончелі соло

Й.С.Бах	-	Сюїти II, III
П.Кадоша	-	Сонатина
М.Регер	-	Сюїта II

Сонати для віолончелі і фортепіано

Й.С.Бах	-	Соната № 2
Л.Боккеріні	-	Сонати 3, 4, 5
К.-М.Вебер	-	Соната
Г-Ф.Гендель	-	Соната Фа мажор
А.Капорале	-	Соната
Д.Б.Самартіні	-	Соната

Концерти

Ф.-Е.Бах	-	Концерт
Й.С.Бах	-	Концерт
Л.Боккеріні	-	Концерт Ре мажор
А.Вівальді	-	Концерти До мажор, Ре мажор
К.Давидов	-	Концерт № 1
С.Прокоф'єв	-	Концертіно
Е.Лало	-	Концерт

Камерні сонати

Л.Бетховен	-	Соната № 2
К.Сен-Санс	-	Соната
А Штогаренко	-	Соната

Твори малої форми

І.Альбеніс	-	Малагуенья
------------	---	------------

Й.С.Бах	-	Арія
О.Глазунов	-	Іспанська серенада
Г.Ф.Гендель	-	Лярго
Р.Глієр	-	П'єси
К.-В.Глюк	-	Мелодія
Е.Гранадос	-	Іспанський танець
Дж.Деплан	-	Інтрада
Е.Кобулей	-	Скерцо
З.Кодаї	-	Адажіо
Д.Поппер	-	Танець ельфів
С.Прокоф'єв	-	Марш з оп. «Любов до трьох апельсинів»
М.Раков	-	П'єси
Д.Фрескобальді	-	Токата

3 курс (V – VI семестри)

Сонати, сюїти для віолончелі соло

Й.С.Бах	-	Сюїти III, IV
Г.Кассадо	-	Сюїта
Е.Маїнарді	-	Мала соната
А.Мендельсон	-	Сюїта
М.Осокін	-	Соната
П.Тортельє	-	Сюїта

Сонати для віолончелі і фортепіано

Л.Боккеріні	-	Сонати 4, 5
Б.Сечкін	-	Сюїта «Естонські враження»
М.де Фалья	-	Іспанська сюїта

Концерти

Й.Гайдн	-	Концерт До мажор №2
В.Губаренко	-	Концерт
К.Давидов	-	Концерт № 2
В.Кирейко	-	Концерт
Д.Мійо	-	Концерт

Камерні сонати

В.Бібік	-	Соната
Е.Гріг	-	Соната
Д.Кабалевський	-	Соната
І.Карабиць	-	Соната
В.Косенко	-	Соната
І.Лизогуб	-	Соната

Варіації

- Л.Бетховен - Варіації Мі-бемоль мажор
 О.Респігі - Адажіо з варіаціями

Твори малої форми

- Бах-Гуно - Аве Марія
 Л.Боккеріні - Рондо
 К.Вількомірскі - Поема
 К.-М.Вебер - Адажіо і рондо
 О.Глазунов - Пісня менестреля
 Е.Гранадос - Інтермеццо
 К.Дебюссі - Чудовий вечір
 А.Дворжак - Рондо, фуріант
 Ю.Ланюк - Диптих
 Б.Лятошинський - Мелодія, Мазурка
 В.Сильвестров - Медитація
 С.Цинцадзе - П'ять п'єс
 А.Штогаренко - Балада
 Д.Шостакович - Адажіо, Весняний вальс

4 курс (VII – VIII семестри)Сонати, сюїти для віолончелі соло

- Й.С.Бах - Сюїти 3, 4, 5
 Е.Ізаї - Соната
 З.Кодаї - Соната
 І.Мацієвський - Соната
 М.Регер - Сюїти
 П.Хіндеміт - Соната
 С.Цинцадзе - Соната

Сонати і сюїти для віолончелі і фортепіано

- Л.Боккеріні - Соната № 6
 Д.Валентіні - Соната
 І.Стравінський - Італійська сюїта
 Ф.Франкьор - Соната

Концерти

- А.Дворжак - Концерт
 О.Зноско-Боровський - Концерт
 Д.Кабалевський - Концерт № 2
 М.М'яковський - Концерт

Камерні сонати

- С.Барбер - Соната
 В.Барвінський - Соната

Л.Бетховен	-	Сонати 4, 5
Й.Брамс	-	Соната мі мінор
К.Дебюссі	-	Соната
Т.Ляшенко	-	Соната
Б.Мартіну	-	Соната
М.М'ясковський	-	Соната № 2
Є.Станкович	-	Соната № 3
К.Хачатурян	-	Соната
Р.Штраус	-	Соната
Ф.Шуберт	-	Соната для арпеджіона

Варіації

П.Чайковський	-	Варіації на тему рококо
---------------	---	-------------------------

Твори малої форми для віолончелі соло

Л.Даллапінко	-	Інтермеццо, Адажіо
О.Зноско-Боровський	-	Імпровізація, Гумореска
Ю.Кленгель	-	Каприс в формі чакони

Твори малої форми

О.Александров	-	Арія
І.Альбеніс	-	Кордова
В.Барвінський	-	Думка, Ноктюрн, Мелодія
Й.Брамс	-	Інтермеццо
Балакаускас	-	Фуга
Л.Грабовський	-	Глас I
К.Дебюссі	-	Менестрелі
А.Кос-Анатольський	-	Поема
С.Людкевич	-	Колискова
Б.Лятошинський	-	Мелодія
Л.Ревуцький	-	Пісня
Є.Станкович	-	Сумної дримби звуки
Г.Форе	-	Елегія
П.Чайковський	-	Пецо Капріччіозо
Р.Щедрін	-	В наслідування Альбенісу
Р.Шуман	-	П'єси

ДОПОМІЖНА

Ю.Кленгель	-	Щоденні вправи
Збірник етюдів під ред. педагогів Московської консерваторії		
Збірник етюдів під ред. Челкаускаса		
Д.Поппер	-	25 вибраних етюдів
Збірники етюдів під ред. М Ростроповича, С.Асламазяна, Л.Гінзбурга, С.Кальянова, Г Козолупової, С.Ширінського		

Д.Поппер - Етюди